

Mádra kirándultunk

Írta: Wagner Tamás

2012. október 25. csütörtök, 09:20 - Módosítás: 2012. október 25. csütörtök, 09:28

Mádra kirándultunk

Körzetünk valamint az körzet területén működő Idősek Klubja 2012. október 21-én kirándulást szervezett Mádra, hogy megtekintsük a több mint kétszáz éves zsinagógát .

A reggeli imádkozás után fiatalok és kevésbé fiatalok jókedvűen vágtak neki a kétszázötven kilométeres útnak. Dél körül értünk Mádra.

A főúttól, ahol autóbuszunk megállt, rövid sétával értük el a copf stílusban 1795-ben épült, s néhány évvel ezelőtt kívül-belül felújított zsinagógát.

Az első írásos emlékek szerint a faluban már a 17. században éltek zsidók. Ők – a Nyugat-Magyarországon élőkkel szemben, Lengyelországból és Galíciából érkeztek. Elsősorban borral, fűszerrel és prémmel kereskedtek, illetve a törökök által uralt területre még ólmot is szállítottak.

Ugyanakkor a zsidók jogait több korlátozták: többek között nem foglalkozhattak arany- és ezüst kereskedelemmel.

A korabeli népszámlálási adatok szerint 1726-ban egy ember, 1736-ban már nyolc család, 1746-ban 13 család, 1811-ben 76 zsidó család élt Mádon. Ezzel Mád az egyik legjelentősebb zsidó település volt Zemplén megyében, ahol 400 településen – többek között Újhelyen , Szerencsen, Tarcalban, Olaszliszkán, Tokajban, Olaszliszkán, Bodrogkeresztúron - összesen 2500 zsidó család élt.

A 17. században már úgynevezett status quo hitközség működött Mádon, így nem csoda, hogy

Mádra kirándultunk

Írta: Wagner Tamás

2012. október 25. csütörtök, 09:20 - Módosítás: 2012. október 25. csütörtök, 09:28

1771-ben megépült az első zsinagóga is, amelyhez a köveket a régi zsidó törvények szerint kizárólag zsidó nők, férfiak és gyerekek hozták. Ez tekinthető a ma látható zsinagóga elődjének. A zsidó élet további elengedhetetlen eleme az 1788-ban létesített iskola.

A mai zsinagóga belső szerkezete négy tartóoszlopon nyugszik, közepén kupola található a tóraolvasó asztal, a bima fölött.

A nagyterem bejárata fölött a nyugati oldalon épült a női karzat, amelyet magas korlát választ el a férfiak imatermétől. Az oldalfalak sárgásbarna színűek, a díszek vörösesbarnák.

A tóraszekrényt, amely most üres, négy márványoszlop, valamint tengerészkek mellvéd díszíti.

Az épületen belül található egy kis terem, ahol kiállításon mutatják be néhány, a zsidó vallás gyakorlásához szükséges tárgyat: gyertyatartókat, Hannuka gyertyatartót.

A zsinagóga egyike annak az öt magyarországi zsidó templomnak, amelyet megépítése óta sohasem használtak más célra, mint amire épült.

Összességében olyan sikeresnek mondható a legutóbbi, 2004-ben befejezett helyreállítása, hogy elnyerte az „Europa Nostra”, műemléki helyreállítás elismeréséül adományozott diplomát.

A zsinagóga megtekintése után néhányan felkerestük az innen egy kilométerre található régi temetőt, amelyet teljesen rendbe hoztak. A temetőben található három tudós rabbi sírja, akik – többek között – híressé tették (teszik) Mádot a zsidóság körében.

Összességében az egész napos kirándulás ritka kulturális élményt és felejthetetlen emléket nyújtott a résztvevőknek, s ezen túl szolgálta a közösség építésének ki nem mondott célját.

Mádra kirándultunk

Írta: Wagner Tamás

2012. október 25. csütörtök, 09:20 - Módosítás: 2012. október 25. csütörtök, 09:28

Érdeemes lesz folytatni ezt a hagyományt.

[FOTÓRIPORT](#)